

авторът забравя често своята тактика и съвсъмъ сериозно взема за нѣщо положително свойствъ собствени „натижки“. Тъй постъпва той и въ въпроса за езика на прабългаритѣ (Разыск. р. 208. и сл.). И тукъ той начева съ това, че показва „цѣлата несъстоятелност и произволност“ на филологичните докази. „Филология тогдь только можетъ дѣлать точные выводи, когда она имѣеть передъ собою языкъ народа съ достаточнымъ количествомъ лексического материала и грамматическихъ формъ“. Филологичната наука е направила огромни успѣхи въ областта на сравнителното езикознание, но та е още твърдѣ слаба, да решава етнографски въпроси изъ областта на отдавна-миналитѣ вѣкове, на основание само на нѣколко отдѣлни думи, както палеонтологията по нѣколко парчета отъ кости опредѣля по нѣкога обема и строежа на предположнитѣ животни (впрочемъ не винаги достовѣрни).

„Личны имена конечно отражаютъ въ себѣ корни и характеръ словоизводства въ народномъ язикѣ. Но чтобы добраться до этихъ корней и уяснить характеръ словоизводства, прежде всего надобно *възстановить народное произношение* или фонетику данныхъ именъ; это рѣдко бываетъ возможно, потому что рѣчъ идетъ обыкновенно объ именахъ, уже несуществующихъ въ живомъ употреблениѣ и дошедшихъ до настъ въ иноzemной, исказенной передачѣ, притомъ ивогда изъ нѣсколькихъ вариантахъ. Далее, личната имена и прозвища *перѣдко переходили изъ одного народа въ другой по причинѣ близкаго сосѣдства, политической зависимости, родственныхъ союзовъ* и т. и.; слѣдовательно могутъ попадатъ ся и такія, которымъ чужако прохожденіе, но не означаютъ, чтобы лица ихъ носивши принадлежали къ этому чужому племени. *Наконецъ въ исторіи всякаго народа могутъ попадатъся лица иноплеменныя, находившіи ся на службѣ туземныхъ господарей или близкихъ по какимъ либо другимъ причинамъ.*“

Слѣдъ тия твърдѣ умѣстни съображенія всѣки би очаквали, че Иловайскій ще се задоволи да заподозри само изгубо резултатитѣ на филологичната критика, да дискредитира нейнитѣ резултати, обаче излѣза съвсъмъ друго. Авторът се ползува отъ нейната несъстоятелност, за да подкрепи своята теория. Както при стилографскитѣ доказателства, тый и тукъ Иловайскій полемизира единствено съ Шафарика. Той иска да види, въпрѣки горнитѣ съображенія, до колко е правъ великиятъ чески учень, че българскитѣ имена по външния и вѫтрѣшния си видъ не заключавали нищо славянско. За тая цѣль той анализува обаче само 12 отъ приведенитѣ у Шафарика имена, „за да не уморява вниманието на читателитѣ“ и защото между останалитѣ има и такива, които принадлежатъ само на камскитѣ българи (Альмът (?), Ахмедъ и пр.). Постъ нѣкоки отъ тѣхъ сѫ тый развалени или тый мяжно може се намѣри смисъ имъ, щото едва ли могатъ се обясни отъ какъвто и да е езикъ (напр. Ицбокли, Ехаци и пр.). Най-сетиѣ нѣкои имена могатъ да бѫдатъ наистина чужди, което е твърдѣ естествено. „Тутъ имѣли влѣніе бывшее господство Аваровъ, съѣство Угровъ и Валаховъ, родственныя связи книже-